

บทที่ 9 นโยบายแข่งขันทางการค้า

สาระสำคัญของประเด็นเรื่องนโยบายแข่งขันทางการค้าที่สหภาพยุโรปมีแนวโน้มจะเรียกร้องนั้น คือนำให้ประเทศคู่ค้ามีมาตรการที่มีประสิทธิภาพ มีองค์การทำหน้าที่ในการป้องกันการผูกขาดที่มีความเป็นอิสระ และไม่เลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของสัญชาติของผู้ประกอบการ (Non-Discrimination)

9.1 นโยบายการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย

ประเทศไทยจัดอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งทำให้การแข่งขันทางการค้าอาจไม่รุนแรงเท่ากับประเทศพัฒนาแล้วอื่นๆ การแข่งขันกับธุรกิจต่างชาติเป็นเสมือนดาบสองคมที่ช่วยทั้งกระตุ้นให้ผู้ประกอบการไทยมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาธุรกิจของตนเอง ในขณะที่อีกทางอาจทำให้ธุรกิจของไทยที่ยังขาดความพร้อม ล้มหายตายจากไปจากระบบเศรษฐกิจ อันจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 โดยมีการตรากฎหมายมาตราที่ 8 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีศักยภาพมากพอในการแข่งขันขึ้นมา เป็นข้อพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่า หลายๆ ธุรกิจนั้นยังจำเป็นต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง เพื่อให้สามารถเจริญเติบโตได้ในสถานะตลาดที่เป็นอยู่ รวมไปถึงอุตสาหกรรมเกิดใหม่หรือ infant industry

9.1.1 การผูกขาดและกฎหมายป้องกันการผูกขาด

การผูกขาดเป็นเสมือนอีกขั้วหนึ่งของตลาดที่จะไม่มีการแข่งขันทางการค้าเกิดขึ้นเลย เจ้าของธุรกิจมีเพียงรายเดียวและสามารถตั้งราคาสินค้าได้ตามใจชอบ ทำให้ผู้บริโภคต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมเนื่องจากไม่มีทางเลือก ผู้ประกอบการจึงได้รับกำไรจากธุรกิจผูกขาดอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

โดยทั่วไปแล้ว การผูกขาดมักจะเกิดขึ้นกับธุรกิจแบบครบวงจร เพราะสามารถผลิตสินค้าได้ด้วยตนเอง และสามารถเลือกที่จะไม่จ่ายวัตถุดิบชั้นกลางให้กับธุรกิจคู่แข่งได้ ทำให้เป็นเสมือนการบังคับโดยอ้อมให้คู่แข่งรายอื่นหมดหนทางต่อสู้ เช่น กลุ่มปตท.ที่มีทั้งการขุดเจาะ การกลั่น การค้าส่งค้าปลีกน้ำมัน เครื่องเจริญโภคภัณฑ์จะสามารถต่อราคาพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ รวมถึงอาหารไก่ได้ ธุรกิจอีกประเภทที่มักเกิดการผูกขาด คือ ธุรกิจที่ได้รับสัมปทานจากทางภาครัฐ เช่น โทรคมนาคม สุรา ผู้ประกอบการจึงมีอำนาจในการกำหนดราคาเพื่อแสวงหากำไร และยังสามารถช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาดจากสินค้าที่มีการแข่งขันเสรีได้จากนโยบายของทางภาครัฐอีกด้วย (เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, 2012)¹²³

นอกจากนี้แล้วยังจะเห็นได้ว่า การผูกขาดนั้นมีความสัมพันธ์กับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองในทิศทางทั้งไปและกลับ กล่าวคือ การดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะช่วยสนับสนุนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน ภาคธุรกิจก็สามารถหนุนนำภาคการเมืองได้เช่นกัน แม้ว่าในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและภาคธุรกิจจะลดน้อยลงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีให้เห็นได้เป็นเรื่องปกติ

ในด้านการแก้ไขปัญหาการผูกขาดนั้น ไทยยังไม่มีมาตรการที่เป็นรูปธรรม แต่มีการจัดตั้งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าขึ้น ซึ่งก็มีเนื้อหาที่ครอบคลุมด้านการผูกขาดด้วย แต่ยังคงเป็นปัญหา

¹²³ http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2012/10/H01_dd.pdf

เกี่ยวกับการบังคับใช้ ในขณะที่หลายๆ ชาติมีการตรากฎหมายป้องกันการผูกขาด หรือที่เรียกว่า Antitrust law ในสหรัฐอเมริกาหรือ Anti-monopoly law ในจีนและรัสเซีย โดยอาศัยหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การจำกัดและการห้ามพฤติกรรมกั๊ก (collusive practices) โดยมีมุ่งหมายเพื่อตรึงการค้ำ ทำให้เกิดการดำเนินงานแบบมิชอบ
2. จำกัดการรวบบริษัทที่ทำให้เกิดการแข่งขันที่น้อยลง (mergers and acquisitions of organizations) เนื่องจากการควบรวมบริษัทอาจทำให้มีการเจรจาต่อรองกันหรือการออกนโยบายที่ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การค้ำนั้นมีการแข่งขันที่น้อยลง
3. ห้ามการผูกขาดหรือการใช้อำนาจไปในทางผูกขาด (Merger control) ซึ่งเป็นกรกีดกันหรือขีดขวางการเข้าสู่ตลาดของผู้ค้ารายอื่น

มีการร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการผูกขาดมากมาย แต่ก็พบว่า ไม่มีการเอาผิดที่ชัดเจนภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ซึ่งอาจจะด้วยเหตุผลทางประสิทธิภาพ หรือเหตุผลทางองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การที่ในอดีตยังไม่มีกฎหมายลูกที่อธิบายถึงองค์ประกอบของการเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด โดยองค์ประกอบเหล่านี้ทำให้คณะกรรมการไม่สามารถตรวจเรื่องร้องเรียนต่างๆ ได้ (กนกนัย ถาวรพานิช, 2560)¹²⁴

กฎหมายป้องกันการผูกขาดเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะจะเป็นตัวคานอำนาจไม่ให้กลุ่มนายทุนกลุ่มใดมีอำนาจเหนือตลาดมากจนเกินไป สิ่งที่กฎหมายมีวัตถุประสงค์หลักจะแก้ปัญหา คือ

- การผูกขาดในแนวราบ ที่จะทำให้ผู้ประกอบการสินค้าหรือบริการชนิดเดียวกัน ต้องออกจากตลาดไปอย่างไม่เป็นธรรม

- การผูกขาดในแนวตั้ง คือ การทำให้ธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจที่ผูกขาดในห่วงโซ่อุปทานของสินค้าหรือบริการเดียวกัน จำเป็นต้องตกอยู่ใต้อำนาจอย่างไม่มีทางเลือก และไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับธุรกิจอื่นได้ (ทศพล ทรรศนกุลพันธ์, 2011)¹²⁵

สิ่งที่อาจเป็นช่องโหว่ของกฎหมาย คือ การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาการตีความบทบัญญัติของกฎหมายที่มีความไม่ชัดเจนและสามารถตีความได้แตกต่างกัน ทำให้เกิดช่องโหว่ในการบังคับใช้กฎหมาย

9.1.2 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า

“การแข่งขันทางการค้า” คือ ความสามารถในการกำหนดราคาและปริมาณได้ด้วยตัวของเจ้าของกิจการเองโดยมิได้ถูกแทรกแซงจากใคร ไม่ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น และผู้บริโภคก็สามารถเลือกบริโภคสินค้าได้ตามปรารถนา โดยสิ่งที่ภาครัฐใช้ดำเนินการเพื่อให้เกิดการแข่งขันทางการค้า คือ กฎหมายป้องกันการผูกขาด โดยเฉพาะว่าด้วยการป้องกันการผูกขาดและการค้ำที่ไม่เป็นธรรม ทั้งการแข่งขันภายในประเทศ และ

¹²⁴ https://www.the101.world/on-new-competition-law/?fbclid=IwAR3FDfN9Fme1eC7q7tMB6nPPx_Dm7_G37egkg79gVK_uChJFXuxrxl0du7w

¹²⁵ <https://prachatai.com/journal/2011/10/37652>

การแข่งขันที่มาจากธุรกิจภายนอกประเทศ ซึ่งตามหลักสากลแล้ว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าควรมีลักษณะต้องห้ามการกระทำ ดังนี้

1. ห้ามการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ (Abuses of a dominant power) หากตลาดของประเทศมีขนาดใหญ่มากก็ควรสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันและมีผู้ประกอบการจำนวนมาก แต่หากตลาดมีขนาดเล็กไม่ใหญ่ และมีผู้ขายน้อยราย ก็จะต้องป้องกันไม่ให้เกิดการผูกขาดเกิดขึ้น
2. ห้ามการตกลงร่วมกัน ซึ่งจะขัดขวางการแข่งขัน (Agreements that restrict competition) การกระทำดังกล่าวจะส่งผลร้ายต่อระบบเศรษฐกิจ ทั้งในด้านราคา ปริมาณการผลิต การตลาด เป็นต้น
3. ห้ามการรวมธุรกิจที่ทำให้เกิดการผูกขาด (Merger control) เป็นการควบรวมกิจการที่ทำให้เกิดโครงสร้างของตลาดที่เปลี่ยนไป ซึ่งการแข่งขันอาจน้อยลง แต่การกีดกันจะเพิ่มขึ้นได้
4. ห้ามปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Unfair trade practice)

จากบทพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าของไทยปี 2560 นั้นมีบางส่วนที่เป็นไปตามหลักสากล เช่น

มาตราที่ 50 ห้ามการกระทำบางสิ่งของผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาด เช่น การกำหนดราคาอย่างไม่เป็นธรรม การแทรกแซงธุรกิจอื่น ซึ่งกฎหมายมาตรานี้จะว่าด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบ

มาตราที่ 54 ห้ามไม่ให้ผู้ประกอบการคนใดร่วมมือกับผู้ประกอบการคนอื่นในตลาดเดียวกัน เพื่อให้เกิดการผูกขาดหรือลดการแข่งขันลง ซึ่งกฎหมายมาตรานี้จะว่าด้วยการตกลงที่ทำลายหรือขัดขวางการแข่งขันกันในตลาด

การตราพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้าขึ้นมานั้น เป็นเสมือนเกราะป้องกันไม่ให้เกิดการแข่งขันทางการค้าดำเนินไปโดยมิชอบ โดยฉบับที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย คือ พ.ศ. 2542 แต่ถึงอย่างนั้นพระราชบัญญัตินี้ก็ยังมีประเด็นที่เป็นปัญหาอยู่ เช่น

1. ลักษณะธุรกิจและบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ กลุ่มธุรกิจที่ต้องอยู่ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลสองกลุ่มพร้อมกัน โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่มีความซับซ้อนอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ และกรณีและผู้แข่งขันรายใหญ่ ไม่ยอมลงมาแข่งขันกับธุรกิจเอกชนรายใหม่ เพราะไม่ได้อยู่ภายใต้อำนาจกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งอาจทำให้ธุรกิจเอกชนหลายแห่งต้องปิดตัวลง
2. องค์กรของรัฐไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ เพราะบางส่วนยังมีความเชี่ยวชาญไม่มากพอ และเอกชนก็ไม่ควรที่จะเข้ามารับตำแหน่งดังกล่าว
3. ตัวบทบัญญัติมีความบกพร่อง
4. การดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องดำเนินการถึง 3 ศาล อันจะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย (อานันท์ เกียรติสารพิภพ, ม.ป.ป.)¹²⁶

จากการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการแข่งขันทางการค้านั้นทำให้เกิดกฎหมายฉบับล่าสุดออกมา ซึ่งก็คือ ฉบับ 2560 ซึ่งจะมีความแตกต่างให้เห็นได้ดังตัวอย่างในตารางที่ 143

¹²⁶ http://drmlib.parliament.go.th/securepdf/p_520916.pdf

ตารางที่ 143 ความแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า ปี 2542 กับปี 2560

2542	2560
หมวดที่ 3 การป้องกันการผูกขาด	หมวดที่ 3 การป้องกันการผูกขาดและการค้าที่ไม่เป็นธรรม
มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใดๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและมีผลเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ชัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่นหรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ หรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจ	มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกัน กระทำการใดๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้น ในลักษณะ อย่างหนึ่งอย่างใด *ความหมายใกล้เคียงกัน แต่ใช้ภาษาที่รัดกุมขึ้น
มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าความสัมพันธ์นั้นจะเป็นโดยทางสัญญา นโยบาย ความเป็นหุ้นส่วน การถือหุ้น หรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะอื่นใดทำ นองเดียวกัน ดำเนินการใดๆ เพื่อให้บุคคล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรที่ประสงค์จะซื้อสินค้าหรือบริการมาใช้เอง ต้องถูกจำกัดโอกาสในการเลือก ซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบธุรกิจซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรโดยตรง	มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจในประเทศทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจ ในต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร อันก่อให้เกิดพฤติกรรมผูกขาดหรือจำกัดการค้าอย่างไม่เป็นธรรม และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของผู้บริโภคโดยรวม
ไม่กล่าวถึง	มาตรา 85 ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คณะกรรมการค่านึงถึง ความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด

แต่ทว่าโดยทั่วไป การแข่งขันทางการค้ายังไม่ได้แพร่หลายขนาดนั้น ทำให้ยังมีบางครั้งที่การดำเนินธุรกิจถูกแทรกแซงทั้งจากรัฐบาลหรืออุตสาหกรรมที่ใหญ่กว่า ทำให้ทางภาครัฐเองก็พยายามที่จะออกนโยบายในการแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าว เช่น

- นโยบายการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment)
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

และอีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญ คือ การจัดตั้ง สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า Office of Trade Competition Commission ตามอำนาจของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2560 ซึ่งจะเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการแข่งขันทางการค้าให้มีความเสรีและเป็นธรรมตามหลักสากล

แต่ถึงแม้ว่าตัวพระราชบัญญัติจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว แต่แนวโน้มการผูกขาดนั้นไม่ได้ลดลงไปเลย แต่กลับเป็นการแข่งขันทางการค้าต่างหากที่ลดลงแทน ก่อให้เกิดการกระจุกตัวของตลาดและรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการค้าปลีกและค้าส่ง (ทศพร โชคชัยผล, 2562)¹²⁷

กรณีศึกษา

- กรณีการควบรวมกิจการของบริษัท UBC ผู้ให้บริการทางด้านเคเบิลทีวีที่เกิดจากการควบรวมกันของสองบริษัท คือ UTV และ IBC แล้วขึ้นค่าบริการรายเดือนอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งก่อนการควบรวมนั้นมีการ

¹²⁷<https://businesstoday.co/coverstory/23/08/2019/ธุรกิจผูกขาด/>

แข่งขันที่สูงมาก ทำให้ทั้งสองฝ่ายขยับกันออกมาทำแพคเกจรายเดือนเพื่อดึงดูดลูกค้า แต่ภายหลังการรวบรวมกิจการทำให้มีผู้ค้ารายเดียวในตลาด ราคาค่าบริการก็สูงขึ้น แพคเกจที่ราคาต่ำก็ถูกยกเลิก แต่ศาลได้ตัดสินว่าการกระทำดังกล่าวมีขึ้น เพื่อขดเซยภาวะขาดทุนและต้นทุนค่าลิขสิทธิ์ที่เพิ่มสูงขึ้นจากการที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลง แต่ถึงอย่างนั้น UBC ยังคงมีความผิดฐานผูกขาด จำกัดทางเลือกของผู้บริโภค ซึ่งแม้จะผิดตามกฎหมายในขณะนั้น แต่ UBC ก็ไม่ได้ถูกดำเนินคดีแต่อย่างใด

- กรณีรถจักรยานยนต์ฮอนด้า ซึ่งเป็นผู้ครองส่วนแบ่งทางการตลาดมากที่สุดในขณะนั้น ได้ใช้อำนาจตลาดในการบังคับให้ร้านที่ต้องการจำหน่ายรถจักรยานยนต์ฮอนด้า ห้ามนำรถยี่ห้ออื่นมาขายภายในร้าน จึงถูกตัดสินว่ามีความผิดในมาตราที่ 29 จากพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า ปี พ.ศ.2542 (ประสพสุข สังข์บุญมาก, 2549)¹²⁸

9.2 นโยบายการแข่งขันทางการค้าของสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปนั้นเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในยุโรปกว่า 60 ปี ภายใต้การเริ่มต้นของสนธิสัญญาโรม มีขนาดตลาดที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ข้อได้เปรียบของสหภาพยุโรปคือ การเป็นตลาดใหญ่ที่รวมกันเป็นตลาดเดียว มีประชากรเยอะและมีกำลังซื้อสูง มีการตกลงเรื่องการค้าเสรีกับประเทศทั่วโลก ซึ่งรวมถึงไทยด้วย

สิ่งแรกๆ ที่สหภาพยุโรปทำเพื่อให้เกิดการแข่งขันทางการค้าคือการลดภาษีและสนับสนุนให้เกิดการค้าระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันโดยอาศัยข้อตกลง GATT เป็นนโยบายหลัก เพราะฉะนั้นแล้วนโยบายทางการค้าที่ถูกจัดทำขึ้นโดย GATT (ที่ตอนนี้เป็น WTO หรือองค์การการค้าโลก)ถือได้ว่าเป็นแกนหลักของนโยบายทางการค้าทั้งหมด โดยสามารถแบ่งได้ ดังนี้

- ให้อำนาจให้การค้าโลกมีความเป็นธรรมและอยู่ในกรอบของกฎเกณฑ์
- ปรับเปลี่ยนตลาดโลกให้เหมาะสมเพื่อการซื้อขายสินค้าและการลงทุน
- อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ รวมทั้งควบคุมให้ประเทศอื่นคงอยู่ด้วยเช่นกัน
- พยายามชักจูงให้ประเทศอื่นเข้าร่วมเป็นสมาชิก รวมถึงประเทศที่กำลังพัฒนา

วัตถุประสงค์ มาจากกระแสการค้าของโลกในตอนนั้นจะเน้นไปในทิศทางของการผูกขาดและการกีดกันชาติอื่นๆ แต่ถึงอย่างนั้น สหภาพยุโรปก็ยังคงยึดมั่นอยู่กับการค้าแบบเสรี โดยจุดประสงค์ในเริ่มแรกนั้น เน้นการเป็นตลาดเดียวเพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด จึงจะมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ส่วนวัตถุประสงค์อื่นๆ มีดังต่อไปนี้

1.คุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection) เพราะผู้บริโภคนั้นคือเป้าหมายที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการการค้า

2.คุ้มครองการจัดสรรปันส่วน (Redistribution) เพื่อไม่ให้อำนาจของตลาดตกอยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อันจะนำพามาซึ่งการผูกขาดในภายหลัง

¹²⁸http://www.econ.tu.ac.th/econtuarchive/index.php/download-economic-ebook/wto-watch/เอกสารเหตุการณ์ปัจจุบัน/112-trade-and-competition/download?fbclid=IwAR3n3HFc17_bDqMjlgodsu14lhUqYXPB27SCfKh5aL31iNctCZAFYeJVKHZ8

3.ปกป้องผู้แข่งขัน (Protecting Competitors) เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการรายย่อยถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการรายใหญ่

4.หลักการตลาดเดียว (The Single Market Imperative) เป็นการลดอุปสรรคทางการค้าลง และสามารถเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการได้อย่างเสรีมากขึ้น

การตกลงร่วมกันเพื่อให้เกิดการจำกัดทางการค้าอย่างร้ายแรง เกิดการกีดขวางและทำลายระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อความเสียหายในวงกว้างแก่ผู้บริโภคและเศรษฐกิจในประเทศ การกระทำนั้น ได้แก่ การกำหนดราคา การแบ่งตลาด การจำกัดปริมาณการผลิต และการตกลงร่วมกันเข้าประกวดราคา

สนธิสัญญาว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสหภาพยุโรป (Treaty on the functioning of the European Union – TFEU)

เป็นสนธิสัญญาที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่ในการใช้อำนาจหน้าที่ต่อกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของสหภาพยุโรป โดยมีใจความ ดังนี้

1. บทบัญญัติเพื่อห้ามการตกลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดการจำกัดการแข่งขัน (Cartel) เป็นการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการชนิดเดียวกัน ทำให้เกิดการจำกัดทางการแข่งขัน โดยอาศัยความร่วมมือที่อาจมาจากข้อตกลงหรือบีบบังคับ เช่น การกำหนดราคา การจำกัดปริมาณทางการผลิต

2. การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ (Abuse of Dominant Position) คือ การที่ผู้มีอำนาจมากเอาเปรียบผู้มีอำนาจน้อยจนไม่สามารถแข่งขันได้

3. ควบคุมโครงสร้างทางธุรกิจที่อาจมีผลต่อการได้รับอำนาจเหนือตลาด เช่นการดำเนินงานต่างๆ พวกขึ้นราคา จำกัดเทคโนโลยี อันจะทำให้เกิดการควบรวมกิจการในที่สุดและทำให้ผู้บริโภคไม่มีทางเลือกอื่น

4. ควบคุมการช่วยเหลือของรัฐ (State Aid) ถือเป็นการจำกัดการแข่งขันด้วยการควบคุม การช่วยเหลือหรือแทรกแซงจากรัฐ

การควบคุม ตรวจสอบ

การแข่งขันนั้นจะเพิ่มขีดจำกัดทางความสามารถ ทำให้สินค้าที่ได้มีคุณภาพสูงขึ้น และจากสภาพการแข่งขันจะส่งผลให้ราคาสินค้าในตลาดลดต่ำลง ในขณะที่เดียวกันผู้บริโภคก็มีตัวเลือกมากขึ้น จะเห็นได้ว่าผลประโยชน์จากการแข่งขันทางการค้านั้นเกิดกับกลุ่มผู้บริโภคทั้งสิ้น การดำรงอยู่ของสถานะที่ผู้บริโภคได้รับผลประโยชน์นั้นจำเป็นต้องได้รับการควบคุมตรวจสอบผ่านอำนาจของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า โดยเป็นหน้าที่หลักของสหภาพยุโรป ได้แก่

1. การควบคุมการควบกิจการ (Mergers) เพื่อป้องกันการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการอันจะทำให้ผู้บริโภคได้รับผลกระทบ การขัดขวางหรือจำกัดการแข่งขันในตลาดที่นำไปสู่การลดทางเลือกของผู้บริโภค หรือไม่ทำให้เกิดการกระตุ้นนวัตกรรมเนื่องจากอนุญาตให้ใช้เทคโนโลยีร่วมกันระหว่างบริษัทได้

2. การช่วยเหลือจากรัฐ (State Aid) เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงการช่วยเหลือที่สมควรได้รับ เพื่อให้ธุรกิจยังคงดำรงอยู่ได้ ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่หลากหลายยิ่งขึ้น การให้ความช่วยเหลือโดยรัฐที่ต้องมิให้รัฐเข้ามาแทรกแซงตลาดหรือสนับสนุนกิจการหรือบริษัทใดบริษัทหนึ่งซึ่งจะส่งผลทำให้มีความ

ได้เปรียบเหนือคู่แข่ง แต่ทั้งนี้ก็มีข้อยกเว้น เช่น การช่วยเหลือในการพัฒนาพื้นที่ยากจนหรือพื้นที่ที่มีอัตราการว่างงานสูง การสนับสนุนทางสังคมที่ไม่ได้ทำให้เกิดการบิดเบือนแก่ตลาด

3. ป้องกันการผูกขาด (Anti-Trust) โดยจะแบ่งได้เป็น cartel คือการตกลงกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อ ‘กำหนด’ ค่าต่างๆ เช่น ราคา ปริมาณการผลิต อันจะมีผลให้ผู้บริโภคไม่มีทางเลือกแต่จำต้องยอมรับผลนั้นอย่างไม่อาจต่อรองได้ ทั้งนี้จุดประสงค์ของการควบคุมและมีการลงโทษในกรณีนี้ คือเพื่อมิให้บริษัทอื่นได้นำเอามาเป็นเยี่ยงอย่างในการร่วมมือกัน โดยคณะกรรมการสหภาพยุโรปได้เสนอว่าถ้าบริษัทใดที่แจ้งให้สหภาพยุโรปทราบเป็นบริษัทแรกว่าจะมีการร่วมมือกันในตลาดจะได้รับการยกเว้นโทษ ซึ่งเรียกว่า Whistle blower กับการผูกขาดอีกประเภท คือ Dominant Position เป็นการใช้อำนาจได้เปรียบของตนเองโดยเฉพาะบริษัทใหญ่ๆ ไปในทางที่ผิด ทำให้ผู้ประกอบการรายอื่น ไม่สามารถแข่งขันได้และต้องออกจากตลาดไปในที่สุด (globthailand, 2011)¹²⁹

9.3 เปรียบเทียบประเด็นนโยบายแข่งขันทางการค้าของสหภาพยุโรปกับประเทศคู่สัญญา

จากการทบทวนความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปและคู่เจรจาทั้ง 3 ความตกลงนั้น ได้สรุปประเด็นสำคัญ เพื่อเปรียบเทียบข้อเรียกร้องที่สหภาพยุโรปมีทำที่ต่อประเทศคู่เจรจา และเป็นมาตรฐานให้ประเทศไทยพิจารณาความพร้อมของการดำเนินการตามข้อเรียกร้องด้านต่างๆ โดยการสรุปประเด็นแสดงไว้ดังในตารางที่ 144

เนื้อหาสำคัญในข้อตกลงครอบคลุม การกระทำที่จำกัดการแข่งขัน (Anti-competitive conduct) ทั้งหลักการทั่วไปและหลักปฏิบัติ กิจการของรัฐและกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษ (รวมการผูกขาดกิจการของรัฐ) การอุดหนุนโดยรัฐบาล (Subsidies) และประเด็นอื่นๆ ซึ่งโดยภาพรวมมีหลายส่วนที่คล้ายๆ กัน แต่มีรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ ที่แตกต่างกันในแต่ละข้อตกลง

การกระทำที่จำกัดการแข่งขัน (Anti-competitive conduct) ในหลักการทั่วไป รายละเอียดเหมือนกันทั้ง 3 ประเทศ แต่สิงคโปร์กับเวียดนามจะใช้คำว่า “จะพัฒนากฎหมาย” แต่ของเมอร์โคซูร์มีรายละเอียดเพิ่มเติมที่ระบุถึงความชัดเจนของการบังคับใช้ ส่วนหลักปฏิบัติเน้นให้มีอำนาจอธิปไตยในกฎหมายภายในประเทศ และเน้นความโปร่งใส และสิ่งที่ทำเพื่อประโยชน์สาธารณะยังได้รับการยกเว้น เน้นการให้สิทธิในการรับรู้กระบวนการและการแก้ต่างแก่คู่ภาคีเมื่อมีการสอบสวน นอกจากนี้ไม่เอาประเด็นที่ขัดแย้งกันเข้าระบบระงับข้อพิพาท โดยเน้นการไกล่เกลี่ยกันเป็นหลัก

กิจการของรัฐและกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษ (รวมการผูกขาดกิจการของรัฐ) เวียดนามไม่ได้ระบุไว้ แต่สิงคโปร์กำหนดรายละเอียดไปถึงการห้ามทำการฮั้วกันในรูปแบบต่างๆ ซึ่งแตกต่างกับความตกลงของเมอร์โคซูร์ ส่วนการอุดหนุนโดยรัฐบาล (subsidies) เมอร์โคซูร์มีได้ระบุไว้ สิงคโปร์และเวียดนามเขียนใจความไม่ต่างกันนัก แต่ใช้ภาษาแตกต่างกันโดยสิงคโปร์เขียน “ห้ามทำถ้าไม่มี...” เวียดนามเขียนว่า “ทำได้ถ้ามี...”

¹²⁹ https://globthailand.com/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3/?fbclid=IwAR2ld562AmEx_JzJ39_hnyG7jZP8LRlajV4yBkyVbKT79XHTd9NmdDhCQq4

ตารางที่ 144 สรุปเนื้อหาและคำแปลอย่างไม่เป็นทางการด้านนโยบายการแข่งขัน ภายใต้ FTA ที่ EU ได้ทำกับประเทศอื่น

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เม็กซิโก
<p>การกระทำที่จำกัดการแข่งขัน (Anti-competitive conduct): หลักการทั่วไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● คู่ภาคีให้ความสำคัญกับการแข่งขันในการค้าและการลงทุนที่ไม่บิดเบือน และตระหนักว่าการกระทำที่จำกัดการแข่งขันจะบิดเบือนกลไกตลาดและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของการเปิดการค้าเสรี ● เพื่อส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม คู่ภาคีตกลงที่จะมีกฎหมายในประเทศกำกับการกระทำต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ การตกลงกันระหว่างกิจการต่างๆ การตัดสินใจระหว่างสมาคมของกิจการต่างๆ การกระทำร่วมกันของกิจการต่างๆ ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการกีดกัน กำจัด บิดเบือน การแข่งขัน ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การรวบรวมกิจการที่ส่งผลต่อการกีดกันการแข่งขันที่มีประสิทธิผลอย่างมีนัยสำคัญตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● คู่ภาคีให้ความสำคัญกับการแข่งขันในการค้าและการลงทุนที่ไม่บิดเบือน และตระหนักว่าการกระทำที่จำกัดการแข่งขันจะบิดเบือนกลไกตลาดและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของการเปิดการค้าเสรี ● เพื่อส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม คู่ภาคีตกลงที่จะมีกฎหมายในประเทศกำกับการกระทำต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ การตกลงกันระหว่างกิจการต่างๆ การตัดสินใจระหว่างสมาคมของกิจการต่างๆ การกระทำร่วมกันของกิจการต่างๆ ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการกีดกัน กำจัด บิดเบือน การแข่งขัน ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การรวบรวมกิจการที่ส่งผลต่อการกีดกันการแข่งขันที่มีประสิทธิผลอย่างมีนัยสำคัญตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● คู่ภาคีให้ความสำคัญกับการแข่งขันในการค้าและการลงทุนที่ไม่บิดเบือน และตระหนักว่าการกระทำที่จำกัดการแข่งขันจะบิดเบือนกลไกตลาดและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของการเปิดการค้าเสรี ● ตกลงว่าการกระทำต่อไปนี้ไม่สอดคล้องกับความตกลงนี้ เมื่อส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างคู่ภาคี <ul style="list-style-type: none"> ○ การตกลงกันระหว่างกิจการต่างๆ การตัดสินใจระหว่างสมาคมของกิจการต่างๆ การกระทำร่วมกันของกิจการต่างๆ ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการกีดกัน กำจัด บิดเบือน การแข่งขัน ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ ตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ○ การรวบรวมกิจการที่ส่งผลต่อการกีดกันการแข่งขันที่มีประสิทธิผลอย่างมีนัยสำคัญตามที่ระบุในกฎหมายของประเทศ ● ตกลงใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าอย่างโปร่งใส รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และมีกระบวนการที่ชอบธรรมต่อฝ่าย

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
			ต่างๆ ที่ได้รับผลประโยชน์ รวมทั้งให้สิทธิในการรับรู้กระบวนการและการแก้ต่างแก่คู่ภาคีเมื่อมีการสอบสวน
การกระทำที่จำกัดการแข่งขัน (Anti-competitive conduct): หลักปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> • คู่ภาคีตกลงว่าต่างฝ่ายต่างมีอำนาจเหนือการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศของตน แต่จะต้องรับผิดชอบให้มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพที่จะจัดการกับการกระทำต่างๆ ที่ระบุไว้ในหลักการทั่วไป • กิจกรรมทุกประเภททั้งของภาคเอกชนและภาครัฐ จะต้องอยู่ใต้กฎหมายนี้ • ตกลงจะใช้กฎหมายอย่างโปร่งใส รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และมีกระบวนการที่ชอบธรรม รวมทั้งให้สิทธิในการรับรู้กระบวนการและการแก้ต่างแก่กิจการที่เกี่ยวข้อง • การบังคับใช้กฎหมายนี้จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ การได้รับการยกเว้นจากกฎหมายนี้ ทำได้เฉพาะกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ และจะยกเว้นโดยมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายทางนโยบายของกิจการนั้นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • คู่ภาคีตกลงว่าต่างฝ่ายต่างมีอำนาจเหนือการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศของตน แต่จะต้องรับผิดชอบให้มีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพที่จะจัดการกับการกระทำต่างๆ ที่ระบุไว้ในหลักการทั่วไป • ตกลงจะใช้กฎหมายอย่างโปร่งใส รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และมีกระบวนการที่ชอบธรรม รวมทั้งให้สิทธิในการรับรู้กระบวนการและการแก้ต่างแก่คู่ภาคีเมื่อมีการสอบสวน และต้องรับฟังอีกฝ่ายก่อนจะตัดสินใจ 	<ul style="list-style-type: none"> • คู่ภาคีตกลงจะใช้และรักษาการใช้กฎหมายที่ได้ผลต่อการจัดการกับการกระทำต่างๆ ที่ระบุไว้ในหลักการทั่วไป • ตกลงว่าจะกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจและให้สามารถใช้กฎหมายได้อย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ
กิจการของรัฐและกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษ (รวมการผูกขาดกิจการของรัฐ)	ไม่ได้ระบุไว้	<ul style="list-style-type: none"> • บทนี้ไม่ได้ห้ามการกำหนดให้มีกิจการของรัฐ หรือกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษ การผูกขาดกิจการตามที่กฎหมายในประเทศกำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> • บทนี้ไม่ได้ห้ามการกำหนดให้มีกิจการของรัฐ หรือกิจการที่ได้รับสิทธิพิเศษ การผูกขาดกิจการตามที่กฎหมายในประเทศกำหนด

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
		<ul style="list-style-type: none"> ● กิจกรรมของรัฐ กิจกรรมที่ได้รับสิทธิพิเศษ กิจกรรมที่ผูกขาด อยู่ใต้กฎหมายนี้เท่าที่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ● ตกลงที่จะจัดการไม่ให้กิจการเหล่านี้ใช้สิทธิพิเศษที่ได้รับเพื่อไปตกลงกับ บริษัทแม่ บริษัทลูก หรือกิจการอื่นๆที่เป็นเจ้าของร่วม เพื่อไปกีดกันการแข่งขันของตลาดประเภทอื่นนอกเหนือจากตลาดที่ได้รับสิทธิพิเศษนั้น ซึ่งส่งผลเสียต่อการลงทุน การค้าสินค้าและบริการระหว่างคู่ภาคี ● กิจกรรมของรัฐบาลสิงคโปร์ต้องดำเนินการเชิงพาณิชย์อย่างเป็นธรรม ไม่กีดกันกิจการสินค้าและบริการของ EU ● กิจกรรมที่ผูกขาดของรัฐ จะต้องถูกกำกับโดยไม่เลือกปฏิบัติ ต่อกิจการและการตลาดของอีกฝ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> ● กิจกรรมของรัฐ กิจกรรมที่ได้รับสิทธิพิเศษ กิจกรรมที่ผูกขาด อยู่ใต้กฎหมายนี้เท่าที่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ
<p>การอุดหนุนโดยรัฐบาล (Subsidies)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● มาตรการต่างๆ ไม่กระทบต่อ สิทธิและ ข้อบังคับที่คู่ภาคีมีตาม Article VI ใน ความตกลง GATT 1994, ความตกลง SCM และ Agreement of Agriculture ● การอุดหนุนเพื่อบรรลุนโยบายสาธารณะอาจทำได้ แต่ในทางปฏิบัติ คู่ภาคีไม่ควรให้การอุดหนุนกิจการที่ผลิตสินค้าหรือบริการ โดยส่งผลกระทบทางลบหรืออาจส่งผลต่อการแข่งขันและ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มาตรการต่างๆ ไม่กระทบต่อ สิทธิและ ข้อบังคับที่คู่ภาคีมีตาม WTO Agreement ในเรื่องการชดเชยทางการค้า กระบวนการระงับข้อพิพาท และการกระทำที่เหมาะสมเพื่อต่อต้านการอุดหนุนของรัฐบาลของอีกฝ่าย ● การห้ามการอุดหนุน ยืนยันพันธกรณีตาม Article 3 ของความตกลง SCM 	<p>ไม่ได้ระบุไว้</p>

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<p>การค้า และต้องแน่ใจว่าการกิจการที่ได้รับ การอุดหนุนใช้ทุนเพื่อวัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การอุดหนุนเพื่อนโยบายสาธารณะรวมกรณีต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อซ่อมแซมความเสียหายจากภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์พิเศษ - ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ความเป็นอยู่ของผู้คนต่ำกว่าปกติหรือต้องพัฒนาอย่างมาก - เพื่อแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ - เพื่อส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจในบางสาขา เช่น การอุดหนุนการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม การสร้างการจ้างงาน การรักษาสິงแวดล้อม และการสนับสนุน SME (ตามนิยามในกฎหมาย) - การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและมรดกของชาติ ● มาตรการนี้ใช้สำหรับการอุดหนุนเฉพาะเจาะจงที่มีภายในระยะเวลา 3 ปี มีมูลค่ามากกว่า 300,000 special drawing rights ต่อผู้รับผลประโยชน์ 1 ราย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ห้ามการอุดหนุนดังต่อไปนี้ ยกเว้นฝ่ายที่อุดหนุนได้แสดงต่ออีกฝ่ายเมื่อร้องขอว่าการอุดหนุนไม่กระทบต่อการค้าของอีกฝ่าย <ul style="list-style-type: none"> ○ การจัดการทางกฎหมายเพื่อรับผิดชอบต่อนี้ของกิจการตามปริมาณและระยะเวลาที่มีอยู่ โดยไม่จำกัดด้วยกฎหมาย ○ การให้ความช่วยเหลือแก่กิจการ (ไม่ว่าด้วยเงินกู้ การค้าประกัน เงินสด ทุน การให้สินทรัพย์ในราคาต่ำกว่าตลาด การยกเว้นภาษี) โดยไม่มีแผน restructuring ที่น่าเชื่อถือและไม่มี การพิจารณาว่ากิจการจะสามารถฟื้นตัวและดำเนินการต่อในระยะยาวไปในเวลาที่เหมาะสม หรือ กิจการนั้นๆ ไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบต้นทุน restructuring (ไม่รวมการอุดหนุนที่เป็นการชดเชยเพื่อให้กิจการดำเนินตามข้อบังคับเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการอุดหนุนในอุตสาหกรรมถ่านหิน) ● อนุญาตให้อุดหนุนในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจต่อภาพรวมทั้งประเทศ ● ตกลงจะใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าและกฎหมายอื่นๆ เพื่อชดเชยและกำจัดการบิดเบือนการแข่งขันที่เกิดจากการอุดหนุนในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ได้ห้ามไว้ 	

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ● มาตราเกี่ยวกับความโปร่งใสและเงื่อนไขการให้การอุดหนุนเฉพาะเจาะจง ใช้กับสาขาบริการต่อไปนี้เท่านั้น ได้แก่ โทรคมนาคม ธนาคาร ประกันภัย การขนส่ง พลังงาน บริการคอมพิวเตอร์ สถาปัตยกรรม วิศวกรรม การก่อสร้าง บริการสิ่งแวดล้อม ● มาตราเกี่ยวกับการให้การอุดหนุนเฉพาะเจาะจงไม่ใช้กับการอุดหนุนที่ตกลงอย่างเป็นทางการก่อนหรือภายใน 5 ปี ที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ ● ความโปร่งใส: ตกลงจะให้การอุดหนุนอย่างโปร่งใส และทุกๆ 4 ปี จะส่งข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับการอุดหนุนของรัฐ (รูปแบบการอุดหนุนและถ้าเป็นไปได้จำนวนเงินอุดหนุน) โดยการนำเผยแพร่บนเว็บไซต์โดยประเทศภาคี ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลแล้ว ● มาตราเกี่ยวกับการให้การอุดหนุนเฉพาะเจาะจง: คู่ภาคีต้องมีเงื่อนไขกำกับกับการอุดหนุนต่อไปนี้ (ยกเว้นฝ่ายที่อุดหนุนได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งว่าการอุดหนุนในกรณีนั้นไม่ส่งผลต่อการค้า การลงทุนของอีกฝ่าย หรือในกรณีที่อุดหนุนเพื่อแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ) 	<p>ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าของคู่ภาคี และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งกล่าวเกิดขึ้น (ANNEX 11-A ระบุการอุดหนุนที่ไม่เกิดผลกระทบดังกล่าวไว้)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตกลงว่าภายใน 2 ปี หลังความตกลงมีผลบังคับใช้จะจัดการพูดคุยเรื่องการพัฒนากฎเกณฑ์ในการอุดหนุน ● ความโปร่งใส: ตกลงจะให้การอุดหนุนอย่างโปร่งใส และทุกๆ 2 ปี จะส่งข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับการอุดหนุนของรัฐ (รูปแบบการอุดหนุนและถ้าเป็นไปได้จำนวนเงินอุดหนุน) โดยการนำเผยแพร่บนเว็บไซต์โดยประเทศภาคีหรือตัวแทน ถือว่าเป็นการให้ข้อมูลแล้ว 	

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ○ การจัดการทางกฎหมายเพื่อรับผิดชอบต่อหนี้ของกิจการ ตามปริมาณและระยะเวลาที่กำหนด ○ การให้ความช่วยเหลือแก่กิจการเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปีขึ้นไป (ไม่ว่าด้วยเงินกู้ การค้ำประกัน เงินสด ทุน การให้สินทรัพย์ในราคาต่ำกว่าตลาด การยกเว้นภาษี) โดยมีแผน restructuring ที่น่าเชื่อถือและมีการพิจารณาว่ากิจการจะสามารถฟื้นตัวและดำเนินการต่อในระยะยาวไปในเวลาที่เหมาะสม หรือ กิจการนั้นๆ มีส่วนรับผิดชอบต้นทุน restructuring 		
ประเด็นอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ: เมื่อมีการสื่อสารข้อมูลประเภทภาคีต้องปกป้องข้อมูลที่เป็นความลับของกิจการ และการส่งข้อมูลต่อให้อีกฝ่าย อีกฝ่ายจะต้องรักษาความลับของข้อมูลด้วย ยกเว้นฝ่ายที่ให้ข้อมูลอนุญาตให้เปิดเผยต่อสาธารณะ ● การระงับข้อพิพาท: ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงไม่นำประเด็นที่เกิดขึ้นในบทนี้เข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท 	<ul style="list-style-type: none"> ● การรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ: เมื่อมีการสื่อสารข้อมูลประเภทภาคีต้องปกป้องข้อมูลที่เป็นความลับของกิจการ และการส่งข้อมูลต่อให้อีกฝ่าย อีกฝ่ายจะต้องรักษาความลับของข้อมูลด้วย ● การระงับข้อพิพาท: ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงไม่นำประเด็นที่เกิดขึ้นในบทนี้เข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท 	<ul style="list-style-type: none"> ● การรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ: เจ้าหน้าที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ไม่ใช่ความลับได้ ทั้งสองฝ่ายไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลให้กัน และประเทศภาคีขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในบทนี้ได้ โดยต้องทำตามเงื่อนไขที่กำหนด ● การระงับข้อพิพาท: ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงไม่นำประเด็นที่เกิดขึ้นในบทนี้เข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท

ที่มา: สรุปโดยผู้วิจัย

9.4 การวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายแข่งขันทางการค้า

การวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายแข่งขันทางการค้าหรือวิเคราะห์ถึงอำนาจการผูกขาดในตลาดสามารถวิเคราะห์โดยการคำนวณค่า Herfindahl-Hirschman Index (HHI Index) ซึ่งเป็นดัชนีวัดความรุนแรงการแข่งขันในธุรกิจ สามารถคำนวณได้จาก

$$HHI = \sum_{i=1}^n S_i^2$$

โดยที่ S_i คือส่วนแบ่งตลาดของบริษัท i ในตลาด และ n คือจำนวนบริษัท ทั้งนี้ค่าของ HHI ที่คำนวณได้จะมีค่าระหว่าง $1/n$ ถึง 1 และมีการแบ่งประเภทการผูกขาดออกเป็น 3 ประเภท (U.S. Department of Justice and the Federal Trade Commission, 1997)¹³⁰ คือ

- หาก HHI Index มีค่าต่ำกว่า 0.1 แสดงว่าตลาดมีการแข่งขันสูง ไม่มีการผูกขาด
- หาก HHI index มีค่าอยู่ระหว่าง 0.1 ถึง 0.18 แสดงว่าตลาดมีการแข่งขันพอสมควร
- หาก HHI index มีสูงกว่า 0.18 แสดงว่าตลาดอาจมีการผูกขาด
- หาก HHI Index มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า ตลาดดังกล่าวมีผู้ผลิตเพียงรายเดียวในตลาดและมีการผูกขาดโดยสมบูรณ์

ในการคำนวณค่า HHI Index ของแต่ละสาขาการผลิต โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ (ภาคเกษตรมีการแจ้งข้อมูลกับทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้าน้อยเกินไป ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้) ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากยอดขายของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปี 2561 ในการคำนวณค่า HHI Index

จากการวิเคราะห์ทั้งหมด 78 สาขาการผลิต (ตามรหัส TSIC 2 หลัก) ในตารางที่ 145 พบว่า หากพิจารณาเฉพาะสาขาที่มีมูลค่าตลาด (ยอดขาย) มากกว่า 1,000 ล้านบาท สาขาการผลิตที่มีการผูกขาดสูง คือ กิจกรรมทางกฎหมายและการบัญชี สาขาการผลิตที่อาจมีการผูกขาดและมีผู้ให้บริการที่มีส่วนแบ่งมาก คือ กิจกรรมสนับสนุนการบริการทางการเงินและการประกันภัย, กิจกรรมไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์, การขนส่งทางอากาศ, กิจกรรมการบำบัดและบริหารจัดการของเสียอื่นๆ, การผลิตเภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค และผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ที่ใช้รักษาโรค, การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ, การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม, การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ และกิจกรรมการให้การดูแลที่ให้แก่ที่พัก การปรับนโยบายการแข่งขันทางการค้าจะมีผลทำให้ส่วนแบ่งตลาดหรือยอดขายหรือผลกำไรของสาขาการผลิตเหล่านี้ลดลงได้

ตารางที่ 145 สถานะการแข่งขันของสาขาการผลิตของแต่ละสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	HHI	สถานะการแข่งขัน	มูลค่าตลาด (ล้านบาท)
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคม ภาคบังคับ	0.910	A	33
กิจกรรมองค์การสมาชิก	0.787	A	59

¹³⁰ U.S. Department of Justice and the Federal Trade Commission (1997) Horizontal Merger Guidelines, April 1997.

สาขาการผลิต	HHI	สถานะการแข่งขัน	มูลค่าตลาด (ล้านบาท)
กิจกรรมทางกฎหมายและการบัญชี	0.606	A	245,407
กิจกรรมสนับสนุนการบริการทางการเงินและการประกันภัย	0.477	B	512,786
กิจกรรมไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์	0.474	B	46,352
การขนส่งทางอากาศ	0.424	B	298,307
กิจกรรมการบำบัดและบริการจัดการของเสียอื่นๆ	0.387	B	1,124
กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.344	B	4
การผลิตเภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค และผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ที่ใช้รักษาโรค	0.268	B	226,280
การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ	0.257	B	216,380
การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม	0.240	B	3,247,819
การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ	0.235	B	5,790
กิจกรรมการให้การดูแลที่ที่พัก	0.219	B	845
การบริการรักษาสัตว์	0.179	C	1,776
การเก็บกักน้ำ การจัดหาน้ำ และการจ่ายน้ำ	0.157	C	16,264
การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียง	0.141	C	16,603
การโทรคมนาคม	0.131	C	337,918
กิจกรรมห้องสมุด หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์สถาน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่นๆ	0.130	C	2,156
การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	0.112	C	1,081,398
การบริการสารสนเทศ	0.097	D	45,523
กิจกรรมคลังสินค้าและกิจกรรมที่สนับสนุนการขนส่ง	0.090	D	694,428
การจัดการน้ำเสีย	0.085	D	2,436
การซ่อมคอมพิวเตอร์และของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	0.084	D	10,492
การวิจัยและพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์	0.077	D	35,427
การประกันภัย การประกันภัยต่อ และกองทุนบำเหน็จบำนาญ (ยกเว้นการประกันสังคมภาคบังคับ)	0.077	D	577,816
งานวิศวกรรมโยธา	0.060	D	221,886
การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่	0.058	D	32,826
กิจกรรมบริการทางการเงิน (ยกเว้นการประกันภัยและกองทุนบำเหน็จบำนาญ)	0.052	D	1,281,797
กิจกรรมของสำนักงานใหญ่และการบริการให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ	0.051	D	214,676
การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า	0.046	D	682,993
การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	0.043	D	709,325
การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์	0.042	D	1,155,979
การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง	0.040	D	2,999,484
กิจกรรมการบริการสำหรับอาคารและภูมิทัศน์	0.040	D	42,976
การผลิตเครื่องดื่ม	0.040	D	341,933

สาขาการผลิต	HHI	สถานะการแข่งขัน	มูลค่าตลาด (ล้านบาท)
การเก็บรวบรวมของเสีย การบำบัดและการกำจัดของเสียรวมถึงการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่	0.035	D	37,804
การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	0.034	D	299,243
กิจกรรมสังเคราะห์ที่ไม่ให้ที่ปัก	0.034	D	568
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	0.032	D	2,462,086
การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ	0.029	D	253,230
กิจกรรมบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	0.027	D	39,719
การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	0.027	D	113,678
การผลิตภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และรายการโทรทัศน์ การบันทึกเสียงลงบนสื่อ และการจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่ดนตรี	0.026	D	66,581
กิจกรรมการให้เช่า	0.024	D	106,329
การผลิตเครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	0.023	D	73,086
การบริการด้านการบริหารและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน และกิจกรรมอื่นๆ ที่สนับสนุนทางธุรกิจ	0.022	D	207,196
กิจกรรมการพนันและการเสี่ยงโชค	0.021	D	1,015
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	0.020	D	479,237
การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	0.020	D	216,799
กิจกรรมด้านสุขภาพมนุษย์	0.019	D	236,591
การบริการรักษาความปลอดภัยและการสืบสวน	0.019	D	38,513
การขนส่งทางน้ำ	0.018	D	35,786
กิจกรรมด้านการกีฬา ความบันเทิง และการนันทนาการ	0.016	D	30,929
การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากแร่โลหะ	0.016	D	370,276
การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	0.015	D	139,314
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิคอื่นๆ	0.014	D	66,579
กิจกรรมด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม รวมถึงการทดสอบและการวิเคราะห์ทางเทคนิค	0.014	D	154,533
การขายปลีก (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์)	0.013	D	5,593,193
การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	0.013	D	1,303,547
การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อก (ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์) ผลิตสิ่งของจากฟางและวัสดุถักสานอื่นๆ	0.012	D	118,580
กิจกรรมการสร้างสรรค์ศิลปะและความบันเทิง	0.012	D	14,078
การผลิตเฟอร์นิเจอร์	0.011	D	66,257
กิจกรรมการจ้างงาน	0.011	D	90,194
การซ่อมและการติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์	0.011	D	83,982
การผลิตสิ่งทอ	0.010	D	167,098
การขายส่ง (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์)	0.009	D	7,313,926
การศึกษา	0.009	D	30,675
กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว การจัดหาเที่ยว การบริการสำรอง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	0.009	D	114,715

สาขาการผลิต	HHI	สถานะการแข่งขัน	มูลค่าตลาด (ล้านบาท)
การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.008	D	1,067,171
การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	0.007	D	2,122,104
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	0.006	D	869,395
การพิมพ์และการผลิตซ้ำสื่อบันทึกข้อมูล	0.006	D	83,767
การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)	0.005	D	470,207
ที่พักแรม	0.004	D	223,303
การโฆษณาและการวิจัยตลาด	0.004	D	117,609
การขนส่งทางบกและการขนส่งทางท่อลำเลียง	0.004	D	388,393
งานก่อสร้างเฉพาะทาง	0.003	D	278,455
การก่อสร้างอาคาร	0.003	D	689,018

หมายเหตุ A = ตลาดผูกขาดสูง, B = ตลาดอาจมีการผูกขาดและมีผู้ให้บริการที่มีส่วนแบ่งมาก, C = ตลาดมีการแข่งขันพอสมควร, D = ตลาดมีการแข่งขันสูง ไม่มีการผูกขาด

ที่มา: ข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และคำนวณโดยผู้วิจัย

จากงานศึกษาของสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2560) ได้ศึกษาในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงของ HHI ที่มีผลต่ออัตรากำไร พบว่า การเปลี่ยนแปลงของ HHI มีผลต่ออัตรากำไรของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้าม หากมีการเพิ่มการแข่งขันจนทำให้ดัชนี HHI ลดลง 0.1 อุตสาหกรรมการผลิต อัตรากำไรลดลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3 - 6 ส่วนภาคบริการอัตรากำไรจะลดลงประมาณร้อยละ 10 - 60 โดยงานศึกษาดังกล่าวยังประเมินอีกว่า หากลดอำนาจผูกขาดตลาดของอุตสาหกรรมสำคัญๆ ลงทำให้สวัสดิการสังคมสูงขึ้น 14,025 ล้านบาท เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 0.32 โดยการบริโภค การลงทุน การส่งออก และการนำเข้าขยายตัวทั้งหมด ในขณะที่เงินเฟ้อลดลงร้อยละ 0.03 เพราะเกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น

9.5 ข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าของ EU ที่อาจมีผลกระทบต่อไทย

จากการพิจารณาข้อตกลงการค้าเสรีระหว่าง EU กับคู่เจรจาอื่น ในประเด็นการแข่งขันทางการค้า พบว่า EU มีท่าทีในการเรียกร้องให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะประเด็นการลดการผูกขาด การให้สิทธิพิเศษ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจ และลดการอุดหนุนโดยรัฐ ซึ่งจะยกเว้นในกรณีการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะและพิสูจน์ได้ว่าการอุดหนุนนั้นไม่กระทบต่อการค้าของอีกฝ่าย

ในประเด็นรัฐวิสาหกิจของไทย หากพิจารณาในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 รัฐวิสาหกิจจะไม่อยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมายดังกล่าว นั่นหมายถึงรัฐวิสาหกิจของไทยจะได้รับการปฏิบัติแตกต่างจากเอกชน หรืออยู่ภายใต้เงื่อนไขการแข่งขันที่ได้เปรียบเอกชน เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การค้าประกันโดยรัฐ เป็นต้น แต่ พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดให้เฉพาะรัฐวิสาหกิจในส่วนที่ดำเนินการตามกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือจัดให้มีสาธารณูปโภคเท่านั้นที่จะไม่อยู่ภายใต้การบังคับของ พ.ร.บ. ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเรียกร้องของสหภาพยุโรปที่มีการตกลงกับคู่เจรจาอื่น

อย่างไรก็ดี เจื่อนไซดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอนในการระบุว่ รัฐวิสาหกิจใดของไทยจะอยู่ภายใต้การ บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ สิ่งใดเป็นตัวกำหนดว่ารัฐวิสาหกิจนั้นเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือจัด ให้มีสาธารณูปโภคหรือไม่ ในการเจรจากับสหภาพยุโรป ไทยควรมีการทบทวนประเด็นดังกล่าวและระบุให้ชัดเจน ว่ารัฐวิสาหกิจใดจะอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า